

מחשבה קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

פסחים דף קז

מהר"ל גבורות ה' פרק ס' (עמ' רסח)
לגאולה, כי ההפך שיש בין האכילה והשתיה
הוא דבר זה, כי האכילה כמו שיתבאר הוא יותר
גשמי מן השתיה, כי המשקה הוא דק יותר וכל
דבר שהוא דק הוא יותר רחוק מן הגשמי, ודבר

ארבעה דברים בארבעה כוסות, כי הכוס מורה
על מדריגה יותר מן האכילה שהמשקה אינו כל
כך גשמי, כי האוכל לגסות האוכל ולעבות שלו
הוא גשמי. ודבר זה ידוע כי המשקה יותר דק
ויותר רחוק מן הגשמי מאשר האוכל, ובסרט
היין כי משקה היין הוא נבדל מחומר וגסות
הענב, ולפיכך היין בסרט מורה על דבר שהוא
יותר נבדל מן הגשמי. והערך והיחוס הוא שוה

ספר הזכרון למרן הפחד יצחק עמ' לב

בארה"ב. אולי משתקף בזה הד דבריו ברשימה 124: „בדברי חז"ל, משען
לחם' – זה הלכה, ומשען מים' – זה אגדה. רואים אנו מן הנסיון כי אכילת
ייסודה של המתיבתא רשם: „נשאלתי למה אני נוהג להשמיע את שעורי בהלכה
לפני דלתיים פתוחות באזני כל התלמידים, ואילו את שיעורי באגדה 126 אני
משמיע לקבוצות, קבוצות של תלמידים, כשאני מדייק שאף אחד שאינו קרוא
לה לא יהיה נוכח בשעת השעור. והשבתי דאשכחן לענין יום כיפור, דשיעור
כרת שבו, תלוי במייתבא דעתא. ואמדו חז"ל שיעור אכילה בככותבת, ושיעור
שתייה במלוא לוגמיו. וחזינון מזה דשעור אכילה הוא שעור שוה בכל אדם,
דלכו"ע שיעוריה בככותבת הוי. אבל שיעור שתייה שונה לכל אדם באשר הוא
אדם, והשיעור משתנה לפי גודל האדם. וידוע הוא דמשען לחם זו הלכה,
ומשען מים זו אגדה. ולהכי בהלכה דנמשלה לאכילה, השיעור הוא כללי, ואינו
נמדד במדה אינדיבידואלית. משא"כ באגדה דנמשלה לשתייה דשם משערינן
בכל חד לפום שעוריה דיליה. ולהכי הוי קפידא על מי שאינו קרוא שישתתף.